

OPINIA 17/2024 PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA Z DNIA 19 marca 2024 r.

dotycząca projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie poprawy organizacji żywienia dzieci ze specjalnymi potrzebami żywieniowymi w publicznych żłobkach, przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych miasta Krakowa – druk nr 4066.

Na podstawie § 30 ust. 4 pkt 4 Statutu Miasta Krakowa stanowiącego załącznik do uchwały nr XLVIII/435/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 kwietnia 1996 roku w sprawie Statutu Miasta Krakowa (Dz. Urz. Woj. Mał. z 2019 r. poz. 7074, z 2020 r. poz. 919) postanawia się, co następuje:

Opiniuje się negatywnie projekt uchwały Rady Miasta Krakowa wniesiony przez Komisję Edukacji Rady Miasta Krakowa w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie poprawy organizacji żywienia dzieci ze specjalnymi potrzebami żywieniowymi w publicznych żłobkach, przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych miasta Krakowa – druk nr 4066.

UZASADNIENIE

Poruszona w projekcie uchwały kwestia poprawy organizacji żywienia dzieci ze specjalnymi potrzebami żywieniowymi oraz wnioski zaprezentowane przez autorów badania pn. *Określenie możliwości i barier zapewnienia żywienia dzieciom ze specjalnymi potrzebami żywieniowymi w publicznych placówkach wychowawczo-edukacyjnych miasta Krakowa* stanowią istotne zagadnienia dotyczące funkcjonowania żłobków i jednostek systemu oświaty. Zasady organizacji żywienia w przedszkolach, szkołach i innych jednostkach oświatowych określa m.in. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154). Ponadto zgodnie z art. 68 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 900 z późn. zm.) to dyrektor kieruje działalnością szkoły (przedszkola) lub placówki, a ustawodawca określił rolę organu prowadzącego w zakresie organizacji żywienia jedynie do zadań określonych w art. 106 ww. ustawy (tj. finansowania funkcjonowania stołówek oraz ustalania opłat za posiłki w nich przygotowywane). Zgodnie z art. 98 ust. 2 pkt 4 cytowanej wyżej ustawy organizację żywienia gorącego posiłku w szkole podstawowej określa statut tej szkoły.

Projekt uchwały nie wskazuje również źródeł finansowania ewentualnych działań, które miałyby zostać podjęte w ramach jej realizacji. Z rekomendacji wskazanych w badaniu, na który powołuje się projektodawca wynika m.in. konieczność dostosowania wyposażenia kuchni, finansowania usług dietetyka oraz cyklicznych szkoleń dla personelu kuchni.

Autorzy badania rekomendują również uwzględnienie wyższych kosztów produktów (tzw. „wsadu do kotła”) w przypadku jednostek wydających posiłki dla dzieci ze specjalnymi potrzebami żywieniowymi. Zgodnie z art. 106 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe koszty te ponoszą rodzice dzieci i uczniów.

Jako rekomendację wskazano również ujednoczenie przepisów w zakresie „przystugiwania dzieciom diet specjalnych, z umożliwieniem wydawania posiłków jedynie na podstawie deklaracji rodzica”. Poza oczywistymi trudnościami w organizacji przygotowywania posiłków w zaproponowany sposób, rekomendacja ta stoi w sprzeczności z kompetencjami organu prowadzącego określonymi przez ustawodawcę. Jak wskazano powyżej nie przekazano organom prowadzącym prawa do ustalania przepisów w zakresie organizacji żywienia w jednostkach systemu oświaty. Co więcej należy mieć na uwadze ugruntowany w orzecznictwie pogląd, iż dyrektorzy jednostek oświatowych posiadają samodzielność przy wykonywaniu swoich zadań (do których należy zaliczyć również organizację żywienia) ograniczoną jedynie przez konkretne przepisy prawa, a organy gminy nie mają nieograniczonej swobody w ingerowanie w funkcjonowanie tych jednostek. Organy takie mogą ingerować w działalność jednostek wyłącznie w zakresie i na zasadach określonych przez ustawodawcę nawet jeżeli wytyczne określone przez takie organy miałyby charakter niewiążący (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku sygn.akt III SA/Gd 566/20 i Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach sygn. III SA/GI 686/20).

Dodatkowo podkreślenia wymaga fakt, że projektodawca nieprecyzyjnie określił jednostki, których dotyczy projekt jako: „publiczne żłobki, przedszkola, szkoły i placówki oświatowe miasta Krakowa”. Jeżeli zamiarem projektodawcy było objęcie działaniem uchwały wszystkich jednostek publicznych znajdujących się na terenie Krakowa to przedstawione powyżej kwestie związane z brakiem podstaw prawnych w ingerowanie w organizację pracy jednostek niesamorządowych są tym bardziej oczywiste. Niemniej jednak istnieje konieczność zwrócenia uwagi dyrektorom na rolę wychowawczą i opiekuńczą szkoły, tak aby poprzez dbałość m.in. o jakość posiłków oraz dobre praktyki, zawarcie umowy z agentem poprzedzone było wypracowaniem oczekiwań rodziców co do oferty żywieniowej skorelowanej z ceną posiłku, a co z tym związane z jego dostępnością.

Jakkolwiek zamiar poprawy organizacji żywienia dzieci ze specjalnymi potrzebami żywieniowymi należy ocenić pozytywnie, mając na uwadze powyższe argumenty negatywnie opiniują projekt uchwały Rady Miasta Krakowa według druku nr 4066.